

Лопатєва О. М.,

*старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро*

Лісовик А. О.,

*здобувач освітнього ступеня «бакалавр»,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро*

ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КУРСАНТІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Сучасний стан підготовки майбутніх поліцейських – курсантів ЗВО зі специфічними умовами навчання МВС України, знаходиться не найвищому рівні. На це впливає багато факторів, а саме підготовка в теоретичному та практичному плані. Теоретична складова майбутнього поліцейського розкривається у багатьох навчальних дисциплінах, що вивчаються, а практичну складову розкривають лише декілька предметів, а саме: вогнева, тактико-спеціальна та спеціальна фізична підготовки і тактична медицина. В даній роботі розглянуто вогневу підготовку саме тому, що саме вона має найбільший вплив на психологічний стан курсанта.

Для навчання влучної стрільби, необхідно враховувати психологічні особливості курсантів – стрільків. Навички влучної стрільби можливо отримати у процесі організованого навчання, постійного тренування і вже останньою складовою є практична стрільба. Але, стрільба, що проводиться на заняттях вогневої підготовки, зовсім не наближена до стрільби в бойових умовах з екстремальними факторами, що впливають на психіку людини [1, ст. 64]. Але і це не допомагає курсантам сконцентруватись на власній стрільбі. Дії курсанта на вогневому рубежі залежить від таких аспектів, як психологічні якості, здатність сконцентруватись на завданні, умінні керувати своїми емоційними станами під час практичної стрільби. Врахування яких допоможе досягнути гарантованому, а не випадковому влученню в ціль, активному формуванню навичок ведення влучної стрільби та досягнути стрілецької майстерності [2, с. 317].

Аналіз наукової літератури з питань забезпечення ефективної освіти стрільців показав, що серед значного числа існуючих методів формування навичок стрільби розрізняють два основних. Суть першого полягає у вивченні і відпрацюванні окремих елементів техніки стрільби в пошуках нових і оптимальних техніко-тактичних прийомів виконання вправ (Потапов, П. Смолев та ін.). Другий – передбачає облік моральних, психологічних і фізичних властивостей стрільця і побудову на цій основі процесу формування навичок стрільби (Л. Вайнштейн, М. Іткіс та ін.). В останньому слід зазначити, що важливу роль у формуванні навичок стрільби відіграють психологічні фактори впливу. Зокрема, вивчається вплив зовнішніх подразників, що призводять до психічної напруги, емоційних переживань, виникненню тривоги і страху, які іноді домінують у роботі центральної нервової системи [3, с. 25-29].

У свою чергу, психологічний стан стрільця впливає на фізіологічний стан його організму, що проявляється збільшенням частоти серцевих скорочень, пітливістю долонь, зміною ритму дихання, втратою рівноваги, збільшенням амплітуди і частоти тремору, зміною порогу чутливості аналізаторів і якості сприйняття і обробки інформації, швидкістю і точністю реакції. Спокійний психічний стан і сильне збудження впливають на рухову активність стрілка, в результаті чого збільшується час на виконання рухових дій, а точність пострілів – погіршується.

Ефективними методами психологічного виховання курсантів із застосуванням вогнепальної зброї є використання спеціальних психотехнік з елементами аутогенного тренування, саморегуляції та аутопроекування, а також метод моделювання критичних і стресових ситуацій. Основними засобами моделювання психологічних факторів екстремальних умов діяльності курсантів є: вербальні і символічні, які дають можливість продемонструвати тактичну ситуацію і змінити її залежно від рівня підготовленості та кінцевого результату навчання та демонструють цілі і різні їх дії з об'єктами; тренажери, що забезпечують можливість діагностики різних психофізіологічних показників; засоби моделювання, що забезпечують можливість відтворення впливу різних зовнішніх факторів [4, ст. 123].

Розглянувши дану тему, можна прийти до висновку, що курсанти ЗВО зі специфічними умовами навчання системи МВС України мають психологічні особливості, що можуть завадити їм під час практичної стрільби. Але існують шляхи та методи за допомогою, яких можливо покращити свої навички практичної стрільби.

Список використаних джерел

1. Балик А. Б. та ін. Вогнева підготовка : підручник / заг. ред. М. Г. Вербенського, В. С. Гуславського. Луганськ : Максим, 2009. 664 с.
2. Горелов И. Ю., Горелова О. А. Некоторые аспекты психологической подготовки спортсменов-стрелков из боевого оружия. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. Харків : ХДАФК, 2007. Вип. 12. С. 317–319.
3. Иткис М. А. Некоторые особенности отношения стрелка к выстрелу и результату стрельбы. *Разноцветные мишени* : сборник статей и очерков. Москва : Фис, 1983. С. 25–29.
4. Євсюков О. П. та ін. Екстремальна психологія : підручник. / за заг. ред. О. В. Тімченка. Харків : УЦЗУ, 2007. 502 с.